

Số: 652/BC-BTC

Hà Nội, ngày 18 tháng 11 năm 2025

BÁO CÁO

Về giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ.

Tại Thông báo số 198/TB-VPCP ngày 24/4/2025 của Văn phòng Chính phủ về kết luận của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính tại Chương trình đối thoại với thanh niên năm 2025, Bộ Tài chính được giao phối hợp với các bộ, cơ quan liên quan và địa phương nghiên cứu, đề xuất giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia.

Thực hiện nhiệm vụ được giao, Bộ Tài chính đã có công văn số 12529/BTC-DNTN ngày 14/8/2025 và công văn số 14428/BTC-DNTN ngày 15/9/2025 gửi các cơ quan đơn vị đề nghị báo cáo tình hình thực hiện, xây dựng kế hoạch, đề xuất giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia. Đến hết ngày 20/10/2025, Bộ Tài chính nhận được báo cáo của 5/7 bộ ngành¹, 5/6 thành phố trực thuộc Trung ương².

Tổng hợp ý kiến của các Bộ, cơ quan liên quan, Bộ Tài chính báo cáo Thủ tướng Chính phủ như sau:

¹ Các bộ đã có báo cáo: Bộ Khoa học và công nghệ; Bộ Nội vụ; Bộ Xây dựng; Bộ Công Thương; Bộ Nông nghiệp và Môi trường. Các cơ quan Trung ương chưa có báo cáo: Bộ Giáo dục đào tạo, Ngân hàng Nhà nước, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

² Các thành phố trực thuộc Trung ương đã có báo cáo: Hà Nội, Huế, Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ.

I. Tình hình và kết quả thực hiện các nhiệm vụ cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh nhằm hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia.

1. Đánh giá chung

1.1. Hoàn thiện thể chế, chính sách

Trong thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, định hướng, quy định để hoàn thiện thể chế, chính sách phát triển doanh nghiệp, thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo, qua đó hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số. Các đổi mới, cải cách trọng tâm để phát triển đất nước được xác định tại các Nghị quyết của Bộ Chính trị, gồm: Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 về đổi mới công tác pháp luật; và Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân. Các Nghị quyết này đóng vai trò trụ cột thể chế nền tảng, tạo động lực quyết định để thực hiện thành công tầm nhìn phát triển đất nước, đạt mục tiêu Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, thu nhập cao vào năm 2045.

Với mục tiêu hoàn thiện thể chế, chính sách nhằm tạo môi trường kinh doanh thuận lợi để phát triển khu vực kinh tế tư nhân, thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo, qua đó hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số tập trung vào các lĩnh vực sau:

Nghị quyết số 68-NQ/TW đã đưa ra các giải pháp tổng thể, toàn diện, đột phá để phát huy mạnh mẽ hơn nữa vai trò của kinh tế tư nhân, củng cố niềm tin, tạo khí thế và xung lực mới cho phát triển kinh tế, thúc đẩy tăng trưởng, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Trong đó, một trong những quan điểm chủ đạo của Nghị quyết này là: *“Tạo môi trường kinh doanh thông thoáng, minh bạch, ổn định, an toàn, dễ thực thi, chi phí thấp, đạt chuẩn quốc tế, bảo đảm khả năng cạnh tranh khu vực, toàn cầu; kịp thời xây dựng, hoàn thiện pháp luật và cơ chế, chính sách đột phá để khuyến khích kinh tế tư nhân phát triển trong những lĩnh vực ưu tiên, đầu tư nghiên cứu phát triển, ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, tham gia vào các nhiệm vụ quan trọng, chiến lược của quốc gia và vươn tầm khu vực, thế giới; thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp sáng tạo, chuyển đổi số và làm giàu hợp pháp, chính đáng.”*

Nghị quyết số 66-NQ/TW tập trung vào việc đổi mới công tác xây dựng và

thi hành pháp luật để tạo ra một môi trường kinh doanh minh bạch, thuận lợi hơn, với mục tiêu cắt giảm thủ tục hành chính, đơn giản hóa điều kiện kinh doanh và phát triển các phương thức giải quyết tranh chấp. Các mục tiêu chính bao gồm việc thực hiện 100% thủ tục hành chính trực tuyến, cắt giảm ít nhất 30% điều kiện đầu tư kinh doanh không cần thiết và đẩy mạnh phát triển các kênh giải quyết tranh chấp ngoài tòa án như trọng tài, hòa giải.

Nghị quyết số 57-NQ/TW xác định vai trò trọng tâm của khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, cùng với chuyển đổi số, là động lực chính để phát triển nhanh lực lượng sản xuất hiện đại, hoàn thiện quan hệ sản xuất, đổi mới phương thức quản trị quốc gia, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, phát triển kinh tế - xã hội, ngăn chặn nguy cơ tụt hậu, đưa đất nước phát triển bứt phá, giàu mạnh trong kỷ nguyên mới.

Nhằm thể chế hóa các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, Quốc hội thông qua Nghị quyết số 198/2025/QH15 ngày 17/5/2025 về một số cơ chế, chính sách đặc biệt phát triển kinh tế tư nhân đã quy định các chính sách hỗ trợ cụ thể đối với doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tập trung vào 03 lĩnh vực chính: hỗ trợ tài chính, tín dụng, hỗ trợ thuế, phí, lệ phí và tiếp cận đất đai, hỗ trợ mặt bằng sản xuất kinh doanh, cụ thể như sau: (i) Quỹ Phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa thực hiện đầu tư vào các quỹ đầu tư địa phương, quỹ đầu tư tư nhân để tăng nguồn cung vốn cho doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo; tài trợ vốn ban đầu cho các dự án khởi nghiệp sáng tạo, dự án xây dựng vườn ươm; (ii) Miễn thuế thu nhập doanh nghiệp trong thời hạn 02 năm và giảm 50% số thuế phải nộp trong 04 năm tiếp theo đối với thu nhập từ hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, công ty quản lý quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo, tổ chức trung gian hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Việc xác định thời gian miễn, giảm thuế thực hiện theo quy định của pháp luật về thuế thu nhập doanh nghiệp; miễn thuế thu nhập cá nhân, thuế thu nhập doanh nghiệp đối với khoản thu nhập từ chuyển nhượng cổ phần, phần vốn góp, quyền góp vốn, quyền mua cổ phần, quyền mua phần vốn góp vào doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo; miễn thuế thu nhập cá nhân trong thời hạn 02 năm và giảm 50% số thuế phải nộp trong 04 năm tiếp theo đối với thu nhập từ tiền lương, tiền công của chuyên gia, nhà khoa học nhận được từ doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, trung tâm nghiên cứu phát triển, trung tâm đổi mới sáng tạo, tổ chức trung gian hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; (iii) Các địa phương được sử dụng ngân sách địa phương để hỗ trợ một phần đầu tư xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng khu công nghiệp, cụm công nghiệp, vườn ươm công nghệ. Chủ đầu tư kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp, cụm công nghiệp, vườn

ương công nghệ được hỗ trợ đầu tư nêu trên phải dành một phần diện tích đất đã đầu tư hạ tầng cho doanh nghiệp công nghệ cao thuộc khu vực kinh tế tư nhân, doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo thuê, thuê lại. Doanh nghiệp công nghệ cao thuộc khu vực kinh tế tư nhân, doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo được hỗ trợ giảm tối thiểu 30% tiền thuê lại đất trong vòng 05 năm đầu kể từ ngày ký hợp đồng thuê đất với chủ đầu tư kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp, cụm công nghiệp, vườn ươm công nghệ. Thông qua đó, những chủ trương, chính sách phát triển kinh tế tư nhân đã nâng cao tinh thần khởi nghiệp của thanh niên, hỗ trợ thanh niên tham gia sâu rộng hơn vào các hoạt động sản xuất kinh doanh, đặc biệt là những hoạt động sản xuất, kinh doanh có hàm lượng công nghệ cao, gắn với đổi mới sáng tạo, phát triển khoa học công nghệ và chuyển đổi số.

Luật Khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo số 93/2025/QH15 được Quốc hội Việt Nam thông qua ngày 27/6/2025 và có hiệu lực từ ngày 01/10/2025 khơi dậy và kết nối mọi nguồn lực trong xã hội cho hoạt động đổi mới sáng tạo; trong đó, xác lập rõ các cơ chế mới về đầu tư, tài chính, thuế, quyền sở hữu, quyền sử dụng kết quả nghiên cứu phù hợp, tạo thuận lợi cho thể hệ trẻ nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ, khởi nghiệp sáng tạo; Luật cũng quy định về quỹ đầu tư mạo hiểm quốc gia, quỹ đầu tư mạo hiểm của địa phương nhằm hướng hoạt động đầu tư vào các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo.

Luật Công nghiệp Công nghệ số 71/2025/QH15 được Quốc hội Việt Nam thông qua ngày 14/6/2025 và có hiệu lực từ ngày 01/01/2026 là bước tiến quan trọng nhằm hoàn thiện khung pháp lý cho một ngành công nghiệp mới nổi, thể chế hóa chủ trương lớn của Đảng về đổi mới sáng tạo gắn với công nghệ số, doanh nghiệp công nghệ số, thúc đẩy phát triển doanh nghiệp công nghệ số từ đó mở rộng cơ hội cho lực lượng thanh niên khởi nghiệp, kinh doanh trong kỷ nguyên số.

Dự thảo Luật Thương mại điện tử, dự kiến trình Quốc hội tại kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV (tháng 10/2025). Dự thảo Luật Thương mại điện tử đặt trọng tâm để giải quyết một số vấn đề tồn đọng hiện nay trong công tác quản lý nhà nước về TMĐT như: kiểm soát, xử lý hàng giả, hàng cấm, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, hàng kém chất lượng lưu thông trên thị trường; kiểm soát nội dung, thông tin tiếp thị, quảng cáo về sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ cung cấp; định danh người bán, truy vết và xử lý vi phạm; quản lý thuế từ hoạt động thương mại điện tử bao gồm cả thương mại điện tử xuyên biên giới; công tác bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, bảo vệ dữ liệu cá nhân... Luật không chỉ tập trung vấn đề quản lý mà còn giải quyết các vấn đề về kiến tạo và phát triển, đặc biệt phát triển kinh tế tư nhân, doanh

ng nghiệp nhỏ và vừa, hộ kinh doanh trong việc thực hiện hóa các quy định pháp luật bằng các chính sách ưu đãi, hỗ trợ cụ thể, phù hợp.

Các luật: Luật Khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, Luật Công nghiệp công nghệ số, Luật Chuyển giao công nghệ, Luật Công nghệ cao, Luật Sở hữu trí tuệ, Luật Thương mại điện tử và các văn bản hướng dẫn đã tạo nên khung pháp lý nền tảng, quan trọng cho hoạt động phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia trong hoạt động sản xuất kinh doanh. Các văn bản này đã đưa các chính sách thúc đẩy đổi mới sáng tạo toàn xã hội với doanh nghiệp là trung tâm, khuyến khích mạnh mẽ thương mại hóa kết quả nghiên cứu; các khái niệm nền tảng như đổi mới sáng tạo, hệ thống đổi mới sáng tạo, hỗ trợ đổi mới sáng tạo, hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, công nghệ số, doanh nghiệp công nghệ số, phát triển thương mại điện tử v.v. Qua đó, tạo cơ sở cho các cá nhân, đặc biệt là thanh niên, doanh nghiệp, tham gia sâu rộng vào các hoạt động khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số.

1.2. Đẩy mạnh thực hiện những nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2025 nêu tại Nghị quyết số 02/NQ-CP ngày 8/01/2025 của Chính phủ

Để tiếp tục triển khai mạnh mẽ các nhiệm vụ, giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh cho doanh nghiệp, trong đó bao gồm các nội dung hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia, ngay từ đầu năm 2025, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 02/NQ-CP ngày 8/01/2025 yêu cầu các bộ, ngành, địa phương tập trung triển khai thực hiện các nội dung: (i) Tháo gỡ bất cập về pháp lý và thực thi trong thực hiện dự án đầu tư; (ii) Nâng cao chất lượng danh mục ngành nghề đầu tư, kinh doanh có điều kiện và điều kiện kinh doanh; (iii) Tháo gỡ các điểm nghẽn, xây dựng giải pháp đột phá về thể chế, cơ chế chính sách ưu đãi để thu hút, chuyển giao, làm chủ công nghệ cao, công nghệ mới, tiên tiến; (iv) Đổi mới công tác quản lý, kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa và triển khai hiệu quả Cổng thông tin một cửa quốc gia; (v) Cắt giảm, đơn giản hoá thủ tục hành chính. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, liên thông, chia sẻ dữ liệu giữa các cơ quan nhà nước để nâng cao hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính. Công bố, công khai kịp thời các thủ tục hành chính, bao gồm các thủ tục hành chính nội bộ. Tăng trách nhiệm giải trình, nâng cao hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính phục vụ người dân, doanh nghiệp; (vi) Nâng cao chất lượng các dịch vụ phát triển kinh doanh; (vii) Rà soát, giảm số lượng các hoạt động thanh tra doanh nghiệp.

Ngay sau khi Chính phủ ban hành Nghị quyết số 02/NQ-CP, các bộ, ngành, địa phương đều đã nghiêm túc ban hành kế hoạch về việc tổ chức triển khai thực hiện Nghị quyết 02/NQ-CP của từng bộ, ngành, địa phương, trong đó đã đề ra các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp cụ thể và giao cho từng cơ quan, đơn vị trên địa bàn tổ chức triển khai, thực hiện.

Về cơ bản, các bộ, ngành, địa phương đều triển khai chủ động, quyết tâm và bám sát những nhiệm vụ, giải pháp nhằm cải thiện môi trường kinh doanh. Một số bộ, ngành, địa phương đạt được kết quả cao trong thực hiện các mục tiêu, chỉ tiêu cải cách thủ tục hành chính (Bộ Tài chính, Ngân hàng nhà nước, Thành phố Huế, v.v.), nâng cao chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (Thành phố Hải Phòng, Long An, Bà Rịa – Vũng tàu, v.v.).

2. Một số sáng kiến và mô hình điển hình cải thiện môi trường kinh doanh nhằm hỗ trợ thanh niên trong hoạt động phát triển khoa học công nghệ, khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số

2.1. Triển khai các phong trào thi đua, sáng kiến, câu lạc bộ, diễn đàn tạo sân chơi và giao lưu cho thanh niên đam mê khởi nghiệp sáng tạo, ứng dụng khoa học công nghệ và chuyển đổi số

(i) Chủ tịch Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương, Thủ tướng Chính phủ, đã phát động Phong trào thi đua "Cả nước thi đua đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số" (ngày 24/4/2025). Đồng thời, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 923/QĐ-TTg ngày 14/5/2025 về Kế hoạch triển khai Phong trào này; tiếp theo, Bộ trưởng Bộ Nội vụ đã ban hành Hướng dẫn số 3751/HD-BNV ngày 16/6/2025 về việc Khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong triển khai Phong trào "Cả nước thi đua đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số" và Phong trào "Bình dân học vụ số".

Việc phát động và triển khai các phong trào thi đua này nhằm tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và huy động sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị, sự tham gia của doanh nghiệp và Nhân dân vào sự nghiệp phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Mục tiêu là tạo điều kiện để các đối tượng, đặc biệt là thanh niên, tham gia sâu rộng vào hoạt động đầu tư kinh doanh trong lĩnh vực khoa học công nghệ, đồng thời kịp thời động viên, biểu dương, khen thưởng các cá nhân, tập thể có thành tích trong chuyển đổi số và hỗ trợ thanh niên phát triển khoa học công nghệ.

(ii) Bộ Khoa học công nghệ đã tổ chức cuộc thi sáng kiến “Thử thách Ý tưởng 4.0” nội bộ định kỳ hằng năm nhằm khuyến khích cán bộ, đoàn viên thanh niên đưa ra các ý tưởng sáng tạo, giải quyết những vấn đề thực tế trong lĩnh vực

khoa học công nghệ. Ngoài ra, Bộ Khoa học và công nghệ cũng đã phối hợp với các địa phương tổ chức nhiều cuộc thi sáng tạo dành cho thanh thiếu niên và các cuộc thi khởi nghiệp đổi mới sáng tạo nhằm ươm tạo và phát triển tài sản trí tuệ.

(iii) Bộ Công Thương đã tổ chức triển khai nhiều hoạt động nhằm tăng cường mức độ ứng dụng thương mại điện tử trong cộng đồng, thúc đẩy sự phát triển của thương mại điện tử và kinh tế số nhằm tăng cường mức độ ứng dụng thương mại điện tử trong cộng đồng, thúc đẩy chuyển đổi số, trong đó nổi bật là (i) chuỗi các sự kiện thúc đẩy liên kết vùng trong phát triển thương mại điện tử tại tỉnh Lai Châu, tỉnh Khánh Hòa và Thành phố Đà Nẵng; (ii) chuỗi các sự kiện thuộc chương trình chuyển đổi số tiểu thương chợ truyền thống tại Thành phố Hồ Chí Minh, Thành phố Đà Nẵng và tỉnh Lạng Sơn. Đây là các sự kiện, chương trình quan trọng, góp phần nâng cao nhận thức của cộng đồng doanh nghiệp, người dân tại các vùng, địa phương nói chung về thương mại điện tử và kinh tế số, cũng như tạo điều kiện tìm hiểu, thực hành, đồng thời kết nối các thế hệ thanh niên trong hoạt động khởi nghiệp, chuyển đổi số; tăng cường kết nối vùng, hỗ trợ và hướng dẫn các doanh nghiệp, các hợp tác xã, các hộ sản xuất kinh doanh trong vùng tăng cường ứng dụng thương mại điện tử và kinh tế số; nâng cao năng lực số và thúc đẩy phổ cập công nghệ số cho cộng đồng.

(iv) Nhằm thúc đẩy, hỗ trợ các hoạt động sáng tạo, khởi nghiệp trong thanh niên, sinh viên, đồng thời cung cấp kiến thức khởi nghiệp, tìm kiếm, tôn vinh những ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp của thanh niên, sinh viên để áp dụng vào trong các mô hình phát triển kinh tế của Thành phố Huế, Thành Đoàn Thành phố Huế đã tổ chức 04 Cuộc thi Thanh niên khởi nghiệp. Các cuộc thi đã nhận được nhiều ý tưởng đăng ký tham gia từ đoàn viên, thanh niên trên địa bàn thành phố. Các ý tưởng tham gia mỗi cuộc thi đa dạng trên nhiều lĩnh vực khác nhau như nông nghiệp, công nghệ, du lịch, dịch vụ.

(v) Hub Network - Mạng lưới câu lạc bộ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số Thủ đô, trực thuộc Cung Thanh Niên - Thành đoàn Hà Nội được thành lập ngày 29/9/2021 với sứ mệnh xây dựng cộng đồng kết nối người trẻ Việt tài năng trong hệ sinh thái khởi nghiệp toàn cầu và triển khai các chương trình đổi mới sáng tạo, đến nay Hub Network đã có mạng lưới tại 40 trường Đại học trong nước, và các thành viên tại 5 quốc gia khác trên thế giới với hơn 5.000 cá nhân (độ tuổi 16-30) đam mê khởi nghiệp tham gia.

(vi) Duy trì và phát triển mô hình Câu lạc bộ thanh niên khởi nghiệp, Câu lạc bộ thanh niên làm kinh tế, mô hình “Thanh niên làm kinh tế”, “Thanh niên giúp nhau phát triển kinh tế”. Các mô hình đã phát huy hiệu quả tại các địa

phương.

2.2. Phát triển các hệ thống hỗ trợ khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, mô hình vườn ươm, quỹ đầu tư phát triển và các hoạt động liên kết giữa doanh nghiệp và các viện nghiên cứu, trường đại học

- Các hệ thống hỗ trợ khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo đã bước đầu hỗ trợ được cá nhân, doanh nghiệp, đặc biệt là thanh niên có đam mê khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, có thể kể đến:

(i) Trung tâm đổi mới sáng tạo quốc gia (NIC) được thành lập ngày 2/10/2019 tại Quyết định số 1269/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ với chức năng hỗ trợ, phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo Việt Nam, góp phần đổi mới mô hình tăng trưởng dựa trên phát triển khoa học và công nghệ. NIC hiện đang cung cấp các dịch vụ đào tạo, tư vấn, dịch vụ cơ sở hạ tầng cho doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số trong sản xuất kinh doanh.

(ii) Xây dựng Hệ thống Trung tâm Đổi mới sáng tạo: Mục tiêu là xây dựng và vận hành thành công các Trung tâm Đổi mới sáng tạo với các cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội để hỗ trợ nghiên cứu phát triển khởi nghiệp sáng tạo.

(iii) Hình thành Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo Quốc gia: Hệ thống trung tâm này đang được hình thành tại Hà Nội, Đà Nẵng và TP. Hồ Chí Minh. Trung tâm tại Hà Nội đã đi vào hoạt động, đóng góp tích cực vào việc liên kết và điều tiết các nguồn lực trong nước, quốc tế cho khởi nghiệp sáng tạo. Nhiều tỉnh/thành phố đã hình thành các không gian, cơ sở vật chất hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo từ nguồn lực nhà nước hoặc theo hình thức hợp tác công – tư (ví dụ: Hải Phòng, Hà Nội, Đà Nẵng, TP. Hồ Chí Minh...).

(iv) Ban Thường vụ Thành Đoàn Huế, Đại học Huế, Trung tâm Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Đại học Huế đang phối hợp tiếp tục hình thành các vườn ươm, câu lạc bộ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong các trường Đại học, Cao đẳng. Đến nay, toàn thành phố Huế có 18 Câu lạc bộ khởi nghiệp tại các trường Đại học, Cao đẳng. Tiêu biểu có Câu lạc bộ Sinh viên Khởi Nghiệp Dynamic - HCE của trường Đại học Kinh tế, Đại học Huế; mô hình “Trao đổi kinh nghiệm và tập huấn kỹ năng cho đoàn viên năm 4 chuẩn bị Thực tập Sư phạm” của trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế; mô hình “Workshop Online”, “Tìm kiếm ý tưởng” của trường Đại học Khoa học, Đại học Huế; Câu lạc bộ Khởi nghiệp nông nghiệp - HUAF của trường Đại học Nông lâm, Đại học Huế.

(v) Nền tảng chuyển đổi số đầu tư đổi mới sáng tạo IHub.Network tại Hà

Nội: Nền tảng hỗ trợ và quản lý các cộng đồng, tổ chức khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, giúp thúc đẩy các hoạt động khởi nghiệp ở Việt Nam, đặc biệt là tại Hà Nội. 1Hub tập trung vào việc kết nối các thành phần trong hệ sinh thái khởi nghiệp, bao gồm startup (tập trung vào nhóm thanh niên, sinh viên của các Trường/Viện), nhà đầu tư, chuyên gia, và các tổ chức hỗ trợ, tạo ra một môi trường thuận lợi cho sự phát triển của các dự án khởi nghiệp.

- Các mô hình vườn ươm và quỹ đầu tư mạo hiểm tiếp tục được phát triển và mở rộng góp phần hỗ trợ thanh niên tham gia khởi nghiệp; Thêm vào đó, các hoạt động liên kết giữa doanh nghiệp, viện nghiên cứu và trường đại học được tăng cường, góp phần tạo ra nhiều sản phẩm, dịch vụ mang tính đổi mới sáng tạo, có thể kể đến:

(i) Học viện Nông nghiệp Việt Nam duy trì Chương trình "Khởi nghiệp Nông nghiệp" từ năm 2014, thu hút trên 1.400 dự án. Các dự án sinh viên đạt 05 Giải Nhất Cuộc thi Khởi nghiệp Quốc gia (Ví dụ: Dự án Trang trại gà H'mông B&C – nay là HTX Gà H'mông B&C; Dự án Chế biến sợi chuối bằng công nghệ ABACA).

(ii) Trường Đại học Lâm nghiệp ban hành Đề án hỗ trợ học sinh, sinh viên (HSSV) khởi nghiệp giai đoạn 2020–2025 (Quyết định số 982/QĐ-ĐHLN-KHCN ngày 16/6/2020). Hằng năm, Nhà trường tổ chức cuộc thi "Ý tưởng Khởi nghiệp Lâm nghiệp", triển khai bài bản các hoạt động tuyên truyền, tập huấn, đào tạo kỹ năng, chọn lọc và bồi dưỡng dự án tham gia cuộc thi cấp quốc gia. Đáng chú ý, Nhà trường đã đưa học phần "Khởi sự và tạo lập doanh nghiệp" (02 tín chỉ, tự chọn) vào chương trình đào tạo chính quy từ năm 2021.

(iii) Trường Đại học Thủy lợi triển khai thành công các dự án găng tay Robot thông minh và nền tảng DigiTravel, đều đạt giải thưởng tại Ngày hội khởi nghiệp quốc gia của học sinh, sinh viên năm 2024.

II. Khó khăn và nguyên nhân của hạn chế khi thực hiện nhiệm vụ cải thiện môi trường kinh doanh nhằm tạo điều kiện thanh niên tham gia phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia

1. Về khung pháp lý

Tuy có nhiều cơ chế, chính sách hỗ trợ thanh niên, tạo điều kiện cho thanh niên có thể tham gia khởi nghiệp, ứng dụng khoa học công nghệ, tham gia chuyển đổi số và đổi mới sáng tạo. Nhưng các cơ chế, chính sách khuyến khích, hỗ trợ này còn có một số tồn tại, khó khăn sau: (i) Các quy định đặc thù cho thanh niên

khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo chưa rõ ràng, gây khó khăn trong quá trình áp dụng, đặc biệt là các tiêu chí thụ hưởng chính sách; (ii) Các chính sách hỗ trợ tổ chức khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và khuyến khích đầu tư mạo hiểm vẫn còn chưa đáp ứng được nhu cầu của đối tượng thụ hưởng; (iii) Thiếu cơ chế, chính sách khuyến khích cụ thể và linh hoạt dành riêng cho cán bộ nghiên cứu trẻ, đặc biệt là về quyền sở hữu trí tuệ và chia sẻ lợi ích từ kết quả nghiên cứu.

2. Về nguồn nhân lực

- Thiếu hụt nguồn nhân lực chất lượng cao: Đội ngũ cán bộ công chức làm công tác hỗ trợ, hướng dẫn về ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số còn mỏng, chưa đáp ứng kịp nhu cầu ngày càng tăng. Ở nhiều địa phương, cán bộ phụ trách chưa được đào tạo chuyên sâu, còn lúng túng khi triển khai các chương trình hỗ trợ của Nhà nước, đặc biệt, chưa đủ lực lượng thẩm định viên và chuyên gia tư vấn để tham gia sâu vào các hoạt động hỗ trợ ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp trong các ngành có hàm lượng khoa học công nghệ cao.

- Về đối tượng thụ hưởng: thanh niên khởi nghiệp mặc dù đã được đào tạo, năng lực quản trị kinh doanh và đặc biệt là kỹ năng chuyển đổi số chuyên sâu, tuy nhiên vẫn chưa thể đáp ứng được yêu cầu của thị trường quốc tế; thiếu sự chủ động từ phía thanh niên, doanh nghiệp trẻ, đặc biệt ở vùng sâu vùng xa, vẫn chưa nhận thức đầy đủ về vai trò của sở hữu trí tuệ trong khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo, dẫn đến mức độ tham gia còn hạn chế. Khả năng tiếp cận chính sách, một bộ phận thanh niên khởi nghiệp, đặc biệt là ở vùng sâu, vùng xa, còn hạn chế trong việc nắm bắt và tiếp cận đầy đủ các chính sách hỗ trợ của Bộ và các cơ quan khác.

- Chưa hình thành mạng lưới hỗ trợ bền vững: Các mô hình hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp sáng tạo còn manh mún; thiếu sự liên kết giữa các viện, trường, doanh nghiệp, tổ chức xã hội và cơ quan quản lý nhà nước; hoạt động kết nối giữa các viện nghiên cứu với doanh nghiệp còn hạn chế, dẫn đến các dự án khởi nghiệp chưa có nhiều cơ hội huy động nguồn lực đầu tư phù hợp đồng thời các sản phẩm nghiên cứu của cán bộ nghiên cứu trẻ gặp khó khăn trong việc thương mại hóa và tiếp cận thực tiễn sản xuất.

3. Về nguồn lực tài chính, cơ sở hạ tầng

- Thiếu nguồn lực tài chính và đầu tư mạo hiểm: Khả năng huy động và tiếp cận nguồn vốn ưu đãi, vốn đầu tư mạo hiểm cho các dự án khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo còn gặp khó khăn. Việc huy động vốn xã hội cho khởi nghiệp, đặc biệt là khởi nghiệp của thanh niên, còn hạn chế; các quỹ đầu tư mạo hiểm trong nước hoạt động chưa mạnh, cơ chế khuyến khích vẫn chưa đáp ứng được

nhu cầu thực tế. Thêm vào đó, nguồn lực tài chính để triển khai các hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, đặc biệt tại địa phương, còn eo hẹp; chưa đủ để xây dựng công cụ tra cứu chuyên sâu, nền tảng đào tạo e-learning hiện đại và các chương trình kết nối doanh nghiệp – thanh niên.

- Hệ thống hạ tầng số và cơ sở dữ liệu chưa hoàn thiện, chưa được phát triển đồng bộ: Hệ thống dữ liệu về sáng chế, nhãn hiệu, kiểu dáng công nghiệp, cơ sở dữ liệu chưa thật sự thuận tiện cho thanh niên khai thác, tra cứu, gây khó khăn trong việc định hướng nghiên cứu và phát triển sản phẩm; Thiếu nền tảng số chuyên biệt giúp thanh niên tiếp cận thông tin, tư vấn, đào tạo về khoa học công nghệ một cách nhanh chóng và thân thiện, trong khi yêu cầu chuyển đổi số ngày càng cấp thiết; Việc kiểm soát hàng giả, hàng nhái trên các nền tảng số còn nhiều khó khăn; mức độ phát triển thương mại điện tử và kinh tế số giữa các vùng miền còn nhiều khoảng cách, v.v. Ngoài ra, việc phối hợp giữa các bộ, ngành, địa phương, đoàn thể thanh niên và các tổ chức trung gian hỗ trợ khởi nghiệp còn hạn chế, thiếu cơ chế liên thông dữ liệu và chia sẻ thông tin, dẫn đến hoạt động triển khai thiếu tính liên mạch.

III. Một số giải pháp nhằm cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia

Thanh niên là lực lượng xung kích trong phát triển khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, có khả năng thích ứng nhanh với công nghệ số, cần được tạo điều kiện để phát huy trí tuệ, tinh thần khởi nghiệp trong sản xuất kinh doanh. Do đó, khuyến khích thanh niên tham gia sâu rộng vào phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số là cần thiết. Trong đó, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh phải đồng bộ từ cơ chế, chính sách, thủ tục hành chính, nền tảng số, đến bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, nhằm khuyến khích thanh niên mạnh dạn đầu tư, sáng tạo, thương mại hóa kết quả nghiên cứu và hội nhập quốc tế, có thể kể đến một số giải pháp cụ thể như sau:

- Tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện thể chế, chính sách đồng bộ: Xây dựng khung pháp lý rõ ràng, thống nhất, tạo lập môi trường đầu tư, kinh doanh thuận lợi, giảm thiểu rào cản hành chính, tăng tính cạnh tranh và minh bạch cho hoạt động khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo.

- Huy động đa dạng nguồn lực xã hội: Phát huy vai trò dẫn dắt của Nhà nước, đồng thời khuyến khích sự tham gia mạnh mẽ của doanh nghiệp, nhà đầu tư, tổ chức xã hội, các trường đại học, viện nghiên cứu và cộng đồng quốc tế trong

việc đồng hành, hỗ trợ thanh niên.

- Phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo toàn diện: Xây dựng hệ thống hỗ trợ khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo gắn với trung tâm đổi mới sáng tạo, trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, quỹ đầu tư mạo hiểm, ... để thanh niên được tiếp cận, thử nghiệm và thương mại hóa ý tưởng mới.

- Tăng cường công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức về vai trò của thanh niên trong phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số.

- Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng năng lực, nâng cao nhận thức, khơi dậy đam mê và khả năng làm chủ khoa học, đổi mới sáng tạo trong thanh niên.

IV. Đề xuất, kiến nghị

1. Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

- Khẩn trương, quyết liệt tổ chức thể chế hóa và thực hiện đầy đủ các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp đã đề ra trong Nghị quyết số 57-NQ/TW và Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết này (ban hành kèm theo Nghị quyết số 03/NQ-CP ngày 9/01/2025 của Chính phủ). Trong đó, xác định cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh là nhiệm vụ ưu tiên; xóa bỏ mọi tư tưởng, quan niệm, rào cản đang cản trở sự phát triển; đưa thể chế thành một lợi thế cạnh tranh trong phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Thường xuyên kiểm tra, giám sát tiến độ và kết quả thực hiện; phân công đơn vị làm đầu mối thực hiện tham mưu, hướng dẫn, kiểm tra, tổng hợp tình hình cải thiện môi trường kinh doanh của bộ, ngành và địa phương.

- Tổ chức các hoạt động truyền thông về nhiệm vụ, giải pháp cải thiện môi trường kinh doanh thuộc phạm vi trách nhiệm của mình và nâng cao nhận thức về vai trò của thanh niên trong phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số.

- Tổ chức hoạt động đối thoại với thanh niên để kịp thời nắm bắt các phản hồi chính sách; bảo đảm đối thoại thực chất, giải quyết ngay được những khó khăn, vướng mắc. Đồng thời, đổi mới việc tiếp nhận thông tin và phản ánh của thanh niên để cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh.

2. Bộ Tài chính

- Rà soát các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; nghiên cứu sửa đổi Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Chủ trì, phối hợp với các bộ quản lý ngành thực hiện rà soát danh mục ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện quy định tại Luật Đầu tư để nghiên cứu, cắt giảm các ngành nghề kinh doanh có điều kiện không cần thiết, hoàn thành chậm nhất trước ngày 31 tháng 12 năm 2026.

- Nghiên cứu, xây dựng chương trình hỗ trợ 1.000 doanh nghiệp tiên phong, chương trình đào tạo, bồi dưỡng 10.000 CEO.

- Theo dõi, đánh giá về tình hình và kết quả thực hiện Nghị quyết số 02/NQ-CP; phối hợp chặt chẽ với các bộ, cơ quan đầu mối theo dõi các bộ chỉ số quốc tế, nhóm chỉ số, chỉ số thành phần để nắm bắt tình hình và kết quả cải thiện các chỉ số.

3. Bộ Khoa học công nghệ

- Rà soát, xây dựng chính sách ưu đãi, khuyến khích thanh niên tham gia chuyển đổi số, nghiên cứu, ứng dụng khoa học, đổi mới công nghệ để nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh, quản trị doanh nghiệp.

- Tổ chức thực hiện các giải pháp để thúc đẩy việc chuyển giao tri thức, đào tạo nhân lực khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo.

- Xây dựng chính sách đủ mạnh khuyến khích tinh thần khởi nghiệp về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, cùng với chính sách hỗ trợ khởi nghiệp và thu hút các doanh nghiệp trong và ngoài nước khởi nghiệp tại Việt Nam.

- Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả đầu tư chuyển đổi số quốc gia. Xây dựng công cụ đánh giá trực tuyến và định kỳ tổ chức đánh giá, công bố kết quả.

- Hoàn thiện pháp luật về sở hữu trí tuệ bổ sung chế tài xử lý nghiêm, đủ sức răn đe đối với hành vi vi phạm về sở hữu trí tuệ, giả mạo sở hữu trí tuệ, các vi phạm trên không gian mạng.

- Nâng cấp hệ thống công nghệ thông tin để bảo đảm thực hiện trực tuyến toàn trình thủ tục xác lập quyền sở hữu công nghiệp, cắt giảm tối đa thời gian thực hiện thủ tục yêu cầu cấp quyền sở hữu trí tuệ, bảo đảm phù hợp với thông lệ quốc tế; bố trí đầy đủ nguồn lực, hoàn thiện cơ chế tài chính đối với cơ quan quản lý nhà nước về sở hữu trí tuệ.

4. Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh xây dựng kênh hỗ trợ thanh niên tiếp cận với các chính sách hỗ trợ, tạo điều kiện cho thanh niên được tham gia phản biện đối với các cơ chế chính sách hỗ trợ thanh niên tham gia vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia.

5. Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Đài Truyền hình Việt

Nam và các cơ quan báo chí chủ động hỗ trợ các bộ, cơ quan, địa phương tổ chức truyền thông, quán triệt, phổ biến tinh thần khởi nghiệp, phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số cho thanh niên.

Trên đây là Báo cáo về giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia. Bộ Tài chính báo cáo Chính phủ.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Phó TTCP Nguyễn Chí Dũng (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Bộ TC: KTN, Viện Chiến lược KT-TC, Trung tâm đổi mới sáng tạo Quốc gia;
- Lưu: VT, Cục DNTN (CS, D 4 b).

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Đức Tâm